

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Виходить у Львові щодня (крім неділь і гр. свят.) о 5-й годині по полудня.

Редакція і Адміністрація: уряд Чарнепкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш фраковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданя і за вложенем оплати поштової.

Революційні незначущі вілні від оплати поштової.

Передплата у Львові в Адміністрації „Газети Львівської“ і в п. к. Старостах на провінції:

на цілий рік зр. 2.40
на пів року зр. 1.20
на чверть року „ — 60
місячно . . . „ — 20
Поодинокое число 1 кр.

З поштовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5.40
на пів року зр. 2.70
на чверть року зр. 1.35
місячно . . . „ — 45
Поодинокое число 3 кр

Що даліше?

VII.

Як звісно, була в програмі, виголошеній пос. Романчуком в соїм дия 25 падолиста також точка, в котрій говорить ся о вірности Русинів для католицької церкви. Ся точка дуже не сподобалась була москвофілам та радикалам і они стали доказувати, що на сю точку не можуть згодити ся ані Русини на Україні, ані значна часть буковинських Русинів. Ані одні, ані другі не хотіли зрозуміти того, що ту програму поставлено спеціяльно для галицьких Русинів, жиючих преці в Австрії а не в Росії і що ся точка програми обовязує Русинів католиків; а не хотіли они того признавати для того, що взагалі були противні цілій акції політичній, розпочатій народною партією. Показало ся однакже, що ані Русини в Росії, свідомі свого інтересу народного, ані Русини на Буковині, з виїмкою хіба тамошних москвофілів, не були зовсім противні сій точці програми. На згаданих вже повисше зборах з дня 15 марта 1891 р. алявив пос. Романчук виразно: „Ту програму зрозуміла Буковина і Україна так, що она має приєднати князів церкви для народної справи“.

І дійсно так було. Що буковинські Русини були того погляду, не потребуємо того доказувати, але що до Русинів в Росії то мусимо сказати, що виступлене пос. Романчука в соїм і проголошене его програми викликало між ними справдішну радість і одушевлене, бо

они почули були тогди, що жите цілого народу руского в его етнографічних границях відозвало ся перший раз голоснійше — в Галичині, в Австрії. Що було дійсно таке одушевлене щире, може посвідчити сам пос. Романчук не лиш наведеними повисше словами, але й адресою признаня та подяки за своє виступлене, підписаною кількасот виднійшими людьми. Та й не дивота. Люди розумні і розважні, щирі патріоти, не возьмуть того за зле, коли в народі, поділенім на кілька віроісповідань, часть того народу, хоч би иншого віроісповіданя, трудить ся щиро для цілого народу, не зрікаючись обовязків свого віроісповіданя. То єсть та свобода совісти, за котрою в теорії так дуже горлають неодні радикали, не признаючи єї в практиці. Преці все одно, коли хтось зробить щось доброго для свого народу, чи він буде сего чи того віроісповіданя. Ніяке віроісповідане не наказує служити своему народови добрими ділами.

Тим часом що стало ся? Пос. Романчук, ні з сего, ні з того, може хіба лиш для красних очей п. Маркова або когось иншого, робить новий скок в своїй політиці і покидає сю точку програми, проголошеної таким ним самим, а в програмі своїй, зладженій для з'їзду мужів довіря з дня 19 марта вставляє вже замість неї „віру батьків наших“ — нехай собі вже кождий толкує, як хто хоче, що оно таке тотя віра батьків наших. Чи в таким поступованю єсть льогіка, чи єсть консеквенція і оглядність політична? Чи такою має бути дорога, по котрій мають тепер Русини поступати?

Преці сам пос. Романчук сказав, що Буковина і Україна зрозуміли ту програму (пер-

вістну) так, що она має приєднати князів церкви для народної справи. Русини на Буковині і Україні, хоч иншого віроісповіданя, годили ся на то, щоби приєднати князів церкви для народного діля. Що-ж осягнув пос. Романчук своїм новим скоком? Не приєднав тих, котрих хотів приєднати новою зміною, а відохнув тих, котрих був позискав для народного діля. Не кажемо тим, щоби наші князі церкви, а з ними й духовенство наше відступили вже по сім новим скоку в політиці пос. Романчука рішучо від народного діля; ні, але они мусять відступити від роботи тих, що задумали іти дорогою, вказаною пос. Романчуком, иншими словами пос. Романчук своєю незручною тактикою політичною розбив народну партію, бо віддлив від неї князів церкви і духовенство. Робив згуду, а зробив незгуду, хотів консолидації, а довів до десорганізації. Як тогди викликав радість і одушевлене, так тепер викликав жаль і сум, а замість адреси дістав вже мабуть протести.

Ідім же даліше. На своїм справозданю посольським в Бобреччині зробив пос. Романчук знов новий, ще инший скок в своїй політиці. Вся та політика, яку він вів доси, стала ся для него нараз — нулею; він видвигнув політику принципіальну. Що то за політика, ми вже раз при нагоді пояснили і не хочемо тут повторяти ся; але не можемо не зробити тут ще кілька заміток. Не вже-ж аж до сеї пори не мали Русини, взгядно партія народна та верховодячі в ній люди ніяких принципів в своїй політиці? Коли так, то чому-ж головний провідир партії не взяв ся ранше і заздалегідь учити єї принципіальної політики і длячого

25)

ГУСАКОВСКИЙ.

ПОВІСТЬ

ВІНКЕНТІЯ КОСЯКЕВИЧА.

Переклад з польского.

(Дальше.)

Розуміє ся, Гусаковський не звів тільки осіб, бажаючих его побачити. В Варшаві справді було душно і горячо о тій порі року; отже скористав з тих свят, полагодив совістно (се був его звичай) всі орудки, о які его просили, вислав завчасу отвертій лист до Розшицького, де просив о вислане брички до поїзду, і в день перед святами поїздом передполудневим виїхав в дорогу, обтяжений, як завжди, пачками і клупками.

Вже смеркало, коли станув на місци. В лесиньським двірку горіло світло. Почувши туркит виїшли на привитане пані Казимира, пані Фльора і мама Бальска.

— Дістали ви тої мори? — повитала его господиня.

— Дістав.

— Такої самої барви?

— Здає ся.

— А не стовкла ся по дорозі лампа? — запитала витачись пані Фльора.

— Будьте спокійні.

— Не забули ви про мої капсулки?

— Ні, ні, що се, чи ваше здоровле погіршило ся?

— Гірше мені троха.

Вели его до салюну.

— Побачите Зося, — говорила пані Казя — я парочно не дозволила їй виїхати на стацию, ані явити ся на ганку, щоби на вас зробила вражінє, нічим иншим не помішане, і щоби ви оцінили єї красу... Не спізнаєте єї... Зося стояла на порозі в отворених дверях.

— Добрий вечір! добрий вечір! — витала Гусаковського, котрий окружений жєнщинами ішов помалу коритарем.

Вкінци прийшли всі до салюнику, освітленого кількома лампами.

Зося приготовлена на то, що Гусаковський буде оглядати єї нову туалету, подавши єму на привитане руку, станула в ожидаючій позиції з усміхом на устах.

— Ну, щож, добре мені? — кликнула весело, покидаючи по коротенькій хвилині свою вимушену поставу на показ.

— Алеж справді... — лєдві вимавляв здивований Гусаковський.

Пані Казимира і пані Фльора, горді з гарної сестрички, слідили, яке на ній зробила вражінє.

— На довго ви приїхали? — спитала его Зося.

— На два дні.

— Що? на два дні? Ох! якіж ви недобрі! Пригадала собі щось зараз:

— Алеж ви голодні! Прошу за мною.

Пішла до столової комнати.

— Пожди: — закликала пані Казимира —

нехай же нам пан Гусаковський скаже свою думку.

— Буде на то досить часу.

Щєзла за порогом.

Пані Казимира підійшла до Гусаковського.

— Ну! і щож?

— Я справді і не думав... І се та сама Зося, що я привіз ту тому кілька тижднів... — Та сама... Красавиця, скажіть самі.

— Що то значить для жєнщини сукня стрійна „дєлиця“, особливо перша сукня, котра, як барвні крила заміняють куклу на мотиля, робить чудо з пенсіонарки, переміняючи єї в жєнщину.

Підчас коли она заходила ся, наповняючи єму тарелі, він приглядав ся їй з усміхом.

— Ой! — каже — не оглядайте мене.

— Ні — говорив він, мов не до неї — то не Зося. То не може бути.

— Правду кажеш — замітив Розшицький — то вже по правді і поправу панна Софія.

— Але-ж їдьте — накликувала его до порядку Зося, що стояла при его крислі.

Він сказав, що не зачне їсти, доки она не сяде супротив него, щоби міг єї докладно видіти, коли тільки скоче.

— Добре — відповіла — лиш возьміть ся раз до тих котлетів.

Заняла місце при столі і дбала лиш про те, щоби тарелі Гусаковського не були порожні. Але они не скоро ставали порожні. Гусаковський був завадто перенятий вражіннями. Перший раз спостеріг єї правдиву красу, котру доси бачив лиш по увагах мамі Бальської і

з наукою о ній не виступив перед людьми, котрі би скорше могли її поняти, а поїхав з викладом о ній аж перед людьми, для котрих она трудніша до розуміння, на збори, зложені коли вже не виключно, то дуже переважно з самих селян? Може бути, що пос. Романчук аж в Бобречині — як сказав „Галичанин“ — під впливом тамошнього свіжого воздуха прийшов до переконання, що для партії народної треба політики принципиальної; ми однакже видимо в сій его принципиальній політиці не що иншого, лиш новий скок політичний, котрим він задумав був ратувати себе і свою партію з тої матні, в яку загнав і себе і її давнішими своїми скоками. Політика принципиальна — то не була ніяка політика, то було лиш приготуване до дальших двох найбільших скоків до „помирень партій“ і до „відпорного становища“.

Але скаже хтось може: Пос. Романчук видів, що для Русинів, значить ся, для народної партії, нема вже иншого виходу, як лиш політика „відпорного становища“, се-б то політика опозиції; до того треба було сполучення всіх партій, а то знов вимагало деяких уступок. Ні, скажемо на то; після нашого найглубшого, впрочім зовсім неміродайного переконання, пос. Романчук не видів нічого, бо він не видів дальше, як від одного скоку політичного до другого, а то як раз зменшає его винуватість за всі переверти в его політиці. Але нехай би й так, нехай би й видів, то міг преці так само знати і розуміти, що всіх людей на світі, які би они не були, сполучає завсїгди, і то пераза сильніше, як всяке споріднене або якась найширша дружба — спільний інтерес. Москвофіли та радикали вели й без політики пос. Романчука опозицію против правительства, они будуть вести її і дальше без тої політики. Коли отже народна партія хотїла опозиції, то мала вже готових до неї союзників; не треба було аж акції примирення, щоби тих союзників знайти. Досить було лиш довести партію народну або хоч би лиш часть її до опозиції, а тогди всі три партії — коли вже когось забагаєть конче зачисляти і москвофілів до руских партій — були би сполучили ся в тій опозиції, бо она була би тогди спільним їх інтересом.

Політично взявши акція примирення не могла мати ніякої звязи з політикою „відпорного становища“ або з політикою опозиції народної партії. Якаж могла бути инша ціль тої

акції? Може помирене партій? Не вже-ж пос. Романчук задумав був помирити тих, що розкидають межі народом брошури против требів церковних з тими, що з тих требів живуть, або тих, котрі всему світови голосять, що нарід руский жив і жити буде з тими, котрі кажуть, що нема народу руского на світі, есть лиш один нарід московский від Карпат до Камчатки? — Майже на то виходить, що така була ціль акції примирення, бодай на зверх, бо пос. Романчук зробив знову один, і то вже величезний, скок в своїй політиці. Той сам чоловік, що ще недавно заінавгурував політику принципиальну, показав сам на собі, що ціби то в політиці не конче треба держати ся принципів. Знаючи, що акція примирення вимагає уступок одної сторони або другої, а міркуючи, що гора не прийде до Магомета, лиш Магомет мусить іти до гори, зробив як той Магомет і покидаючи з легким серцем принципи своєї партії — скочив в акцію примирення.

Справи краєві.

(Позичковий фонд на будову народних шкіл в сільских громадах).

На послідній сесії Сойм краєвий призначив до фонду позичкового для громад сільских на будову шкіл ефекти, вилучені з фонду шкільного на суму 68.035 зр. 80 кр. Той фонд позичковий установлений ще 1892 року.

Краї обовязав ся платити за то фондови шкільному аж до 1912 р. (до того року має існувати фонд позичковий) що року таку суму, яку що року в хвили вилучення приносили титулом відсотків ті ефекти, вилучені з фонду шкільного, а прилучені до фонду позичкового, а кромі того відсотки по 4 проц. річно від готівки. Заразом край поручив, що з розвязанем фонду позичкового на будову шкіл дня 1 січня 1893 будуть з фонду позичкового, а коли би его було за мало, з фонду краєвого звернені фондови шкільному такі самі ефекти, які були вилучені, або їх вартість в готівці після курсу в дни вилучення, а також вся позичена готівка.

Найв. постановою з 27 цвѣтня с.р. Є. В. Цісар дав санкцію тій ухвалі соймовій. Отже тепер фонд позичковий на будову шкіл в сільских громадах буде виносити разом з сумою

панні Казимири. Але-ж бо й перший то раз була така гарна.

Як рами до образу, так їй було потрібно сеї синьї сукні, котра показувала докладно її гарну стать, підносила білість шні і ясність густого волося. Молоденька була то весна — з личком, повним барв свіжих і делікатних, котрі мінили ся в усміхах, дивно ясных і поглядах, дивно озвертих. Все-ж таки в тій молодости не було нічого, сказати-б, мотильного, нічого легкодушного, збитошного, нічого, що вказувало би на пів-дитячу сваволу; численні усміхи не зганяли якоїсь погідної поваги з її білого чола, а чарівні її рухи були більше спокійні, як нагальні.

Втома і блідість, що привезла з собою на село, пезли зовсім під впливом сільского сонця і сільского воздуха, личко виповнило ся до чистих ліній овалоу, а свіжі румянці зацвили на них рожами.

Говорили нині лиш про неї. А она сидїла з міною зрезигнованою, сказавши, що чує ся куклюю восковою, виставленою в вікні фризиера. Однак пильно зважала на таріль Гусаковського.

Вкінці і він звернув увагу на свій таріль. — Але-ж бійте ся Бога! та я не вовк зголоднілий! — запротестував.

Тодї наляла ему гербати. І то суть ті самі рученята, котрі слїдив тілько разів, коли на папери виписували мудрі зривання всяких степенів з богато незнаними! Аж нині побачив, що то суть гарні рученята жіночі з білою, делікатною шкіркою, з рожевими долонями і рожевими пальчиками.

Справді нинішній день, то день самих винаходів!

У него збільшилось поважане до пані Казимири, котра те все передвидїла і заповіла.

Очевидно, що перед таким диямантиком цілий світ отвором. Міліонери, графи... справді се не родинна гордість говорила тоді устами сестри і не слїпа прихильність клала дуги перед очі, — то проворний розум жіночий, що перевертів ті субтельности і може крізь вузку дірочку, але добре бачить.

Як мати і сестри, так і він був гордий з Зоєї і брав живу участь в тих веселих, півповажних, півгумористичних ворожбах, котрі виповідає легко, так як легко ставить ся будинки з карт.

Однак, коли найшов ся на горі в своїй комнаті, не міг дальше тішити ся, мов би веселість оставив там серед людей. Якийсь смуток, не знати звідки повіваючий, добирав ся до него та затоплював его ясні думки.

Чи еклало ся що таке, з чого би можна сумувати? Се-ж его вихованиця, над котрою працював цілі роки, замінила ся на женщину таку гарненьку, таку добру, таку миленьку. З того тілько потїха... От вступає в нове жите; чи-ж не світить їй від порога сонце найясніших надїй, найгарнійших мрій?

Глянув крізь отворене вікно на город, що потопає у тїні... Пригадала ся ему вчерашна Зося, давна Зося, дитина, мала дівчинка, котру підсаджував, щоби урвала вишні з дерева, з котроу укладав зільники трав лесинських і перерабляв вакаційні завданя..

В тїм новім світлім життю, котрого поріг переступила, в отсій гарній сукенці синій, не буде їй Гусаковський так потрібним, як доси, так пожажочним, як доси. Ой ні!..

Его роля скінчала ся, скінчила ся перед місяцем разом з золотим медалем... Але аж нині то почув. Ох! та сукенка синя; она то кидає тїнь поміж Гусаковського а Зоєю, котрих дні слїгали ся разом так тихо, так добре, она

призначеною на ту ціль в року 1892, около 296.728 зр.

Тим фондом по воли Сойму завїдує кр. Рада шкільна, а що позички не опроцентовані, то фонд сей може дуже причинити ся до розвою народного шкільництва, бо біднійші громади будуть могли поставити собі школи, котрих там доси не було.

Перегляд політичний.

Найдост. Архієп. Кароль Людвик приїде дня 4 червня с.р. до Львова, щоби в слїдуючий день 5 червня в імени Є. Вел. Цісаря, Вселаскавійшого Протектора вистави, відкрити виставу краєву. Найдост. Архієп. мав первістно прийти скорше і відкрити виставу вже 31 с. м., але позаяк в Найдост. Родині Цісарській припадають на конець сего місяця весільні торжества, то приїзд мусїв опізнити ся. Найдост. Архієп. замешкає в палаті Намістниківській і перебуде в нашім місті через 5, 6 і 7 червня. Приїзд Найдост. Архієп. наступить дня 4 червня о 3 год. по полудни, а відкриття вистави відбуде ся дня 5 о 11 год. рано.

В Палаті послів вела ся вчера дебата над етатом міністерства рільництва. Пос. Теклі домагав ся заведеня спілок господарских і господарств рентових. Пос. Гомпеш домагав ся регуляції галицких рік.

До Pol. Согг. доносять з Софії, що в правительственных кругах болгарских не знають о тїм нічого, будьто би родина кн. Фердинанда старала ся о то, щоби межі Росією а Болгарією довести до порозуміння. В кругах уважають се за річ дуже неімовірну та доказують, що Болгарії добре й без заграничного впливу.

Новинки.

Львів дня 17 мая.

— Донька Найд. Архієп. Леопольда Сальватора одержала вчера при хресї імена: Мар-

то забирає ему ціль до жита, такого сірого, такого невдалого...

IV.

На другий день зараз по сніданю Зося порадила Гусаковському перейти ся з нею по городі.

— Купили ви мені бавовни? — спитала его, коли були самі.

— От есть — відповів, видобуваючи з кишені пачку, завинену в синій папір.

— Знаєте, я взяла ся до робітки... ніколи не мала часу занятя ся сею дрібною працею ручною...

— І щож ви порабляете, пані?

Она усміхнула ся: — Пані!

Ему самому було ще перед місяцем смішно, коли пані Казимира звернула его увагу на невідповідне „ти-кани“. Але нині здає ся то ему зовсім звичайним.

— Ажте — каже — тепер я не відважив би ся так говорити, як давнійше.

— Ой, пане Гусаковський, тілько прошу не жартувати собі з мене.

— Алеж я справді не жартую!

Глянула на него.

— Ви нині якісь-такі смутні. Чи вам що лучило ся?

— Борони Боже. Отже та робітка...

— То буде сервета. Подумайте, величава сервета, що буде складати ся з колїсцят, дуже гарних колїсцят, і они будуть злучені з собою малими павуками і то прекрасними павуками.

— І чому я маю так дуже в тайні держати ту бавовну?

— Тепер вам не можу сказати, дізнаете ся в своїм часі. А тимчасом се тайна. Мусите додержати тайни...

— Дуже добре.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і спродає

всякі ефекти і монети

по курсі деннім найдокладнішим, не числячи жадної провізії

Яко добру і певну льокацію поручає:

4 ¹ / ₂ % листи гіпотечні	4% позичку пропінатійну галицку
5% листи гіпотечні преміовані	5% " " буковиньску
5% листи гіпотечні без премії	4 ¹ / ₂ % позичку угорскої желізної до-
4 ¹ / ₂ % листи Тов. кредитового земе.	роги державної
4 ¹ / ₂ % листи Банку красового	4 ¹ / ₂ % позичку пропінатійну угор-
4 ¹ / ₂ % позичку краєву галицку	ску

4% угорскі Облигації індемпізаційні,

котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купує і продає по цінах найкористійших.

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильсовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всілякої провізії, а противно замісцев лишень за відтрученем коштів.

До ефектів, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонних, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 40

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЪОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всі дневники по цінах оригінальних.

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕННЯ

до всіх дневників

по цінах оригінальних.

До

Народної Часописи, Газети Львівскої і „Przegląd-y“ може лише се бюро анонси приймати.

ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІИ

поручає

найновійше патентоване начине кухонне з вні гальванічно нікльоване, у внутрі повлечене чистою і дуже тревалою емалією.

До набутя у Івана Шумана у Львові

площа Бернардинська і у всіх більших торговлях заліза.

С. Кельсен у Відни

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні уродження купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як такжя рури лянні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ

Л Ъ В І В ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане висилає ся катальоги.